

CELDÖMÖLŐHÍRLAP

=POLITIKAI-TARSA DALMI-ÉS-SZÉPIRODALMI-HETILAP=

Szerkesztési és kiadóhivatal:
Callimach, gróf Széchenyi-utca 12.
Telefon: 56. Csekszám: 17.258.

Felolvas szerkesztő:
NAGY IRE

Előfizetési árak:
1 évre 10,-, 1/2 évre 5,-, 1/4 évre 2.50 pengő.
Megjelenik minden szombaton.

Churchill beszéde az alsóházban:

Az ellenség borzalmas ellen- csapásokat fog mérni ránk

A német búvárhajók ismét megkezdték működésüket — Bejelentés a második és a harmadik arcvonalról

Feszült várakozás előzte meg az angol alsóház keddi ülését, amely az első volt a parlament nyári szünete után. Az ülés nagy eseménye Churchill miniszterelnök beszéde volt.

Churchill a háborús helyzetet ismertetőben folytat kijelentette, hogy

a német búvárhajók újból megkezdtek működésüket s éppen most érkezett jelentés arról, hogy búvárhajók megtámadtak egy szövetséges hajókaravánt.

A továbbiakban a miniszterelnök az északnyugatrafrikai francia gyarmatok megszállását ismerte. Ezt a megszállást 1942 júniusában határozta el a és Roosevelt. Az északafrikai hadműveletek azonban nem pótléknak tervezték a európai szárazföldön, Franciaországban és Hollandián keresztül Németország ellen indítandó közvetlen támadás helyett, hanem csak az effajta hadműveletek bevezetőjének. Csak amikor a brit és észak-amerikai haderők már kivárták az északafrikai sikert, akkor tűztek ki ő és Roosevelt Casablancában, majd később, az 1943 májusi washingtoni találkozás alkalmából messzebbmőv célokat. Ekkor határozták el, hogy nemcsak Sziciliát támadják meg, hanem egyáltalán elintézik még ebben az évben Olaszországot.

Churchill aztán így folytatta: —Németország ellen folytatandó hadműveleteknél egy-egy keményebben nékedező ellenségre kell felkészülnünk és az ellenségés légvédelem ellen viselőnd elkeseredett harcra.

Lehetséges, hogy még 1944-ben elérjük azt a célt, hogy szétromboljuk az ellenség minden katonai műtárgyát; a szövetségeseknek azonban nem szabad lelkisájnnyelniük a fenyegető veszélyeket, sem pedig nem szabad a háború hamaros befejezésében reménykedniük. Ellenkezőleg, számításba kell vennünk, hogy az ellenség borzalmas ellencsapásokat fog mérni.

Beszéde további folytatása a miniszterelnök közölte a parlament, hogy a Badoglio kor-

mány nemcsak feltétel nélkül fegyverletételt ajánlotta fel, hanem tevékeny részvételét is a Németország ellen viselőnd-háborúban. Mussolini kizsabadításáról többek közt azt mondotta, hogy a fegyverzetületi feltételekben természetesen benne volt az összes háborús bűnösök, különösen pedig Mussolini kiszolgáltatása is, az átadás azonban nem történhetett meg addig, amíg a szövetséges csapatok nem szálltak part-ra az olasz szárazföldön, mert különben az ellenség megtudta volna a Badoglio-kormány szándékát. Badoglio később ugyan minden intézkedést megtett az időközben fogságba vetett Mussolini őrszérére, de nem gondolt eljőrtmővs radszokra. A carabinieri-őrség aztán pedig nem teljesítette kötelességét, amek ellenére, hogy parancsa volt: kiszabadítsa kísérlet-esetén a gyonj kell löni Mussolinit.

Churchill aztán a Japán ellen folyó háborúval foglalkozott. Kijelentette, hogy a szövetségesek offenzívája a Csendes óceán különböző részén már nagymértékben folyik.

Ezt követően Churchill Olaszország jelenlegi és jövőbeni helyzetéről beszélt. de nem tisztázta a szövetségesek és a Badoglio kormány jelenlegi kapcsolatának kérdését. Olaszország már sokat szenvedett, de még nagyobb szenvedések várnak az olasz népre, — mondotta. — Idővel azonban — tette hozzá — az olasz nép abba a helyzetbe kerül, hogy elfoglalhatja az őt megillető helyet a világ demokráciál között újra.

Egészen más az eset Németországgal kapcsolatban, — folytatta Churchill. — A nemzetiszocializmust és a porosz szellemet teljesen meg kell semmisíteni. A német népket csak azzal a feltétellel lehet átadni esélyt nyújtani arra, hogy újra feldolgozza magát, ha maga is hozzájárul a háború megrovításához.

Az angol miniszterelnök ezután a szövetségesek részéről terbevetett hadműveletekről beszélt. A földközi-tengeri arcvonalat Churchill a harmadik arcvonalnak nevezte és azt állította, hogy a második arcvonal tulajdonképpen

zár — megvan, ha nem is lépett még akcióba. Előző azonban az ideje a koalíció elleni tömeg-invázióknak a nyugatról és délről egyaránt. A háború legvéresebb része még hátra van Nagybritannia és az Egyesült Államok számára.

A továbbiakban kijelentette, hogy angol rezervoáriumot küldik ki a harmas kommunizsteri értekezletre, majd szőzerint ezeket mondotta: „Ezenkívül szőldő reményem, hogy még ez év vége előtt találkozó jön létre Roosevelt Satalin és közöttem”.

Beszéde végén Churchill kijelentette, hogy Nagybritannia szent kötelességének tekinti Francia-

ország európai nagyhatalmi állásának helyreállítását. Az egyik leglényegesebb és legváltozatlannabb brit érdek, hogy Franciaország erős legyen és erős hadsereggel rendelkezék. A De Gaulle-Giraud-bizottság a földközti-tengeri hadműveletekben való részvételével már egyenrangú félként csatlakozik a három nagy szövetségeshez.

Churchill alsóházi beszéde oly rendkívül hosszú volt, hogy közben ebédszünetet kellett belkaltani, hogy a miniszterelnök és a képviselők kisése kibípheték magukat. Churchill csak a szünet után folytatta és fejezte be beszédét.

A Wilh... asse szegényesnek mondja Churchill beszédét

Az angol miniszterelnök ki- szolgáltatja a kris nemzeteket?

Illetékes német helyről közlik: Winston Churchill angol miniszterelnök keddi beszéde tartalmának szegényes volta miatt került politikai körökben nem tartott túl nagy érdeklődésre. A Wilhelmstrasse megítélése szerint az angol miniszterelnök beszéde lényegében ezúttal ismét inkább azáltal tűnt ki, amit elhalgaltatott a hallgatósága előtt, mint a mondottak által. Hogy katonai dolgokról nem beszélt — mondják Berlinben — azt közérthető okokból senki sem vézsi. Mle rosszszóven de hogy nyilatkozatában oly csőkönyösen kért a politikai elkütiás megjelölése elő, végül is fel kellett, hogy tűnjön még a legfeljővalatlanabb megfigyelések is. Ez a figyelemre méltó tény végeredményben annak jele mondják a Wilhelmstrassen —, hogy Churchill bizonyos dolgokról nem mer szőlni, nehogy ezáltal lerántsa az utolsó leplet is a teljesen kudarcot vallott „atlanti okmányról” és hogy a kis nemzetek mellett észrevétel nélkül elsurranjon beismertésével.

Bizonyos történelmi érdekeség az azonban Churchill nyilatkozása az olaszok árulásáról. Badoglio még hétfőn az olaszokhoz intézett felhívásában azt állította, hogy neki és híveinek szándéka a fegyverszünet megkötésekor az volt, hogy letegyék a fegyvert

és kriszkedjenek minden további háborús cselekménytől. Alig egy nappal később azonban Churchill bejelentte, hogy már a fegyverszünet megkötése előtt jóval Badoglio kiküldötti az előzetes tárgyalások során megőzötásuk értelmében Madriádban hangoztatták, hogy az olasz kormány hajlandó az angolok és amerikaiak oldalán Németország ellen sorakozni. Mi csak gratulálhatunk az angol miniszterelnöknek ehhez a szövetségeshez. — jelenik ki Berlinben. Ezzel szemben Churchillnek az a bejelentése, melyet Mussolini híesek kizsabadításáról tett, amely által megakadályozták, hogy Badoglio legáértérltében az olaszok ismét honfirtasukat kizsolgáltatásuk az ellenségnek súlyos csatlódás belemérése volt.

A kivívott sikerek túlságos hangoztatása elsősorban azt a célt szolgálta, hogy a szövett előtt a lehető legerősebb szinakkal fosse le Anglia háborús erőszőntését. Figyelemreéllő továbbá, hogy Churchill joggal nem ringatja magát ábrándokban az élte ált feladatok súlyosságá tekintetén. — Hogy Churchill kijelentése vel ki tudta-e elégíteni az szövetséges hallgatóság nagy várakozását, ezt legalább is nagy mértékben kétségbe vonjuk; al-
lay tőjk meg végezetül Berlinben. (MTI)

Ki adta magyarságunkat?

Magyarságunkat az Isten adta, ezért naponta háldt kell adnunk Neki, hogy magyarok vagyunk.

Bárdoss László

A mi szűkebb hazánkról

Az Egyesült Keresztény Nemzet-Liga *Tízlet* Pál örökébe a vasi föld szállította. László válassza meg a területét, a kettő között Vas vármegye közönnege vel. A Keresztény Nemzet Liga most kiadta „Magyar sors, magyar feladat” címen 18 beszédét, melyben egy nagyműveltségű, minden teletleges szótól mentes író és szónokember áll előttünk. Bennünket, valamelyeket két-szeresen is érdekelték ez a kötet, mert benne több helyen mi rólunk van szó. Büszkén vallja: Sum civis Sabariensis, szombat-helyi polgár vagyok. Idezzük fel egyik ugyancsak Szombathelyen mondott beszédjének bevezető sorait:

Egység és becsület, ez a kettő diadalmasan átviz bennünket minden nehézségben. De itt nem arra az egységre gondolok, amit politikáit-óráll drotoznak össze. Nem a politikáit-óráll mondva csinált létszámegységre, amelyben mindenki másféle sandit, hanem az értelem és szív harmóniájára, a becsületes kétségábra, igaz megértésre, munkára és munkadob, termelőre és fogyasztóra, városra és falusi lakosra, kétkézi és szellemi.

Ostffy Lajos dr. m. kir. titkos tanácsos közönségtől vitéz dr. Szűcs István főispán kormányzóit kitüntetése alkalmából

Magyarország Kormányzója a Magyar Erdemrend középkeresztjét adományozta Vas vármegye főispánjának oddigi eredményes munkássága elismerésül. — Vas vármegye törvényhatóság bizottságának ülésén dr. Ostffy Lajos m. kir. titkos tanácsos országgyűlési kormánybiztos az egész megye örömeit fejezte ki a kitüntetés felett, mikor ezeket mondotta:

Mielőtt tanácskozásunkat megkezdésünk, kifejezésre kell jut-tatnunk örömeinket azon magas kitüntetés felett, melyly Magyar ország Kormányzója főispán urunkat, vitéz dr. Szűcs Istvánnak ezen méltóságba jelöltét több mint 5 éves munkájáról és munkájával szerzett érdemeiről megemlékezett, midőn nekia Magyar Erdemrend középkeresztjét adományozta.

— Mi úgy érezzük, hogy főispánunk — habár törvény szerinti első sorban a kormány in-terezsének, a nemzeti összesség léteérdekének szótólja és képviselője is a törvényhatóság önkormányzat körében — mégis soha egy pillanatra sem szakadt

munkás, erős és tehető, gyenge és elesett közt. Ennek a megértésnek, ennek az egységnek csak az lehet a célja, hogy a magyar tereken legyen boldogabb, szebb élet mindenki számára egyformán.

Ennek a megteremtésében járjon elől ez a vármegye, amely sokszor mutatót példát, sokszor bizonyította be, hogy mit ér a vasi magyar. — Ó, áldott vidék, amely ezt a népet előtlen hordozta, táplálta és eltartja! — Áldott, mult, amely jellemet úgy kovácsolta keményre, hogy a szíve gyengés és érző maradt. — Réba lankáinak, Kemenes dombjainak, az Irottóknek, a határhegyekkel ölelkező drága földje: a mi szűkebb hazánk — az isten kegyelmét kérem le rád és minden lakosokra, magyar véreinkre és más nyelvű testvéreinkre egyformán.

Ez a kötet fejjel magasodik ki minden szűkszávasága ellenére is a miniszterelnöki beszédköte-k közül. Erdemes elolvasni s gondolataim elmélkedni. — Ara világes kiállításban 3 P. (Megren-delhető: Budapest, IV. Gróf Károlyi utca 22. l. e).

le ezen ősi vármegye tájáról, amelynek ó kimagasó bajtása lett — és bár az ó vármegyei kormányzata biven megfelel a felsőbb intencióknak, aminek jele kitüntetés is, egyáltalán mindig igaz büszséggel, odaadással szolgálta a vármegyét és aminek viszont eredménye a rend és nyugalom, amint kétszedszer megörökítse a legnehezebb "válságok-ban az a viszonylagos kiegyensúlyozott helyzet, amelyly közellátásunk és a kormány által támasztott, főispánunk irányította vármegyei szociális gondoskodás az ország sok más vidékének helyzetét és rendjét felülmúlja.

— Midőn tehát most az ó érdemeiről a legfelsőbb hely nagy méltánnyal emlékezett meg, ez arra indít és arra kötelez bennünket, hogy a magunk részéről hozzácsatlakozz az áradat-ságot nem ismerő, eredményes és áldásos munkájáról a vármegye hálás megemlékezését is.

— Elénk helyesítés, többször fel-zogó taps és éljenzés kíséret Ostffy Lajos údvölvi szavait, amiket keresetlen melegséggel köz-szönt meg:

nyelve, című munkájának nyomán.

„Az ifjani tájnyelvet jellemző sajátosságok a többek közt: a „hasonló hangzás: teszvir, buzvív, csugva (csukva), vedvív (vetve), od van, vezva (veszeve). — Néhány szóban a „t” hangotja magához a „v”-t: öften, haftan, neften. — Néhány határ helyiségekben „had-van „hedven” alakot használnak. — Egyik legzembetűnőbb saját-sága Kemenesalja nyelvének a rövid magánhangzók. Az l, u, ü nem is fordul elő hosszán, csupán az „é”-ből lett „i”. Még ez az „i” is megrovódul az „any” végzetben: törv(n), legl(n), sze-gi(n); továbbá „sziva”, „plntek”, „lbed” szókbán.

Egyéb nyelvsajátóságok: Rábo, várto, hátya (háta), nekijja, mir-na, szip, kik, ngy, hette (hétto); ragya alakban hetfin; borogya, lökő, ölögendő, vörnyözv, vüttö (vüte), küvöd (külvüde, üdö (üdü), bétüvő (betüve); innep, fiszta (füzta), berázdo (burázdo), vergányo (vargánya). Az „ly” hang helyett l-et ejtenek: göla, királi, llen, ollan. A „t” helyett „ty”, v. „t” rakta, lityabb, gyö-hónap (jövö), gyeddök (jegyzö). — Egyéb sajátosságok: karajcár, kuruppli, darágo, garádico, kaláz-li (pohár), föla (foglya). — Amikor kiesik két magánhangzók közt a mássalhangzó: fűles, kímies, Laoc, peig stb. Némes szóban hangokcsop használának: divó, fűjes; mások összevonják a két magánhangzót: mnk (menek), ög, (üveg), sög (süveg). Amikor az lj-ből „ll” lesz: telles, gon-dulla, kertalla, Kemenesalla, u-tollán, dobulla. Az „l” betűt ma-gánhangzók után rendszeren el-hagyják, például: besz (beszél), sétá (sétál), részésü (részésül) az óknak (falnak megy), áttó (áttal), ókszik (alszik), eküd (elküld), béso (belső).

Ezeket túl még sok-sok saját-ságosságról sorolhatnánk fel a ke-menesaljai nyelvjárásnak. Még-csak néhány tájzót sorolok fel: vchmester (egyházi), kacatos (zsibáros), táitál ember (mashon-

A Cellődölkli Hírnapló a környék legigenyesebb hetilapja!

man idekerült), loppacs (börpa-pucs), dómán (kabát), kalinkó (fontokálca), peszmeg (nem si-került tésza), szűsleges (takar-mány), bözölő (cserepörkos), dörgüllő (mángorli), csavaszt (házudik) kék (keres), fözél (északi szél), észér (móbu), ra-matós (piszok), ellenbütü (át-teleben), áttülló (átállában).

Günyvevek: gogyolós (golyvás), csontra (uri ember), tökmag (csök-bök legény), liputyu (lamsu járat).

A közöndasok közül: Tótt-szajú embernek nincsen fija. Amelikk madár kicsi fiszket rak annak kiáll a farka a fészekből.

Mint az imént jeleztem, még sok-sok példát hozhatnánk fel Kemenesalja nyelvjárásáról, de a térhiányra való tekintettel mel-lőzni vagyunk kénytelenek a továbbiakat. Azt hisszük azonban, hogy a felsorolt példák is eléggé illusztrálják a vidék különleges nyelvzetét, amely nyelvzetet va-lóságilag ranyója bélyegét az itt szöveltetők.

E szép multtal terhes vidék minden természetbarátjának, min-

den turistának, az ország-írói multja iránt érdeklődő den honlank új értékes i-melyet fel kell keressie, kell ismerie. Aki felkeresie is szeret, a természet, egyébb is a szeretet, bifrodalma, ama-módozónak egyformán tárja-szápságát. A természet nemek a szeretet szimboluma, hanem a szeretet maga!

Itt vagyok, itt élek a Forgatagok város örök zajban, Ó, kedvezetem most is odafenn Ságos és Somlón van. Tészt szemeimet Behunyom s telkem szemével (néz)

S elöttem lebegnek szépen, Költői rzedékek. Benedek Vince

Berde Márta: A hajnal emberei

Berde Márlának külön tiszte-leltre méltó helye van az új-írói irodalom történetében. Öv-on az, aki a megzallás évében kiadta a „valdani és vállai” titres-jelvszavát s példájával bá-rította fel íróvársát, hogy a lelu-súlyos problémáit azembérsé-gnek. Most a felszabadulás utta, sokig halgatott s halgatásánágy gyömlöcsé ez a hatalmas regény, amely történelmi voltában is é-gyten aktuális. A 48-as uniót elő-készítő korszakot rajzolja benne.

Höse az „első” Szász Károly, a tudós költök máig virágzó di-nasztiájának megalapítója. A nagyenyed professzor, — akinek keze alól többek között Kemény Zsigmond is kikerült — Erdély közölgójának tanulmányozása, a feledésbe ment jogok kutatás-ában keveredett bele az ország-gos politikába. Harcait, sikereit, bukását mondja el a regény „tor-ténelmi” része, oly kérdéseket fel-gyítva meg, amelyekről a leg-több „magyarországi” olvasónak sejtelme sem volt.

De a tudós professzor nemcsak történelmet csinált: ember is volt, kísérleteknek ellenálló, szerelméért küzdeni tudó ember. Ez körülötte is emberi sorsok zá-llanak, bekapcsolódik a politika-ba vagy függetlenül attól. Hűség, társadalmi kapaszkodás, tudat-lanság, babona, boldog és sor-üldözöte szerelem — az élet, a maga düs teljességében.

A mult század első felének erdélyi magyar világot elevenen és élétszerűen rajzolta meg Ber-de Márta.

Új Idők Irodalmi Intézet Rt. kiadásában jelenik meg.

MOZAIKUSOK

NEMZETI MOZAIKUSOK

Szeptember 25. szombat, 26. vasárnap es 27. hétfő

Üzenet a Volgapartról

Főzereplők: Sárdy, Tóth Júlia, Bihar.

Szeptember 28. szerda, 30. csütörtök

Zárt tárgyalás

szerelők: Páger, Tassányi Fekete Márta, Inz. Bihar, Vasváry Pirok.

ADOTT MOZAIKUSOK

Szeptember 28. vasárnap

Kádár Kontra Kerekos

Főzereplők: Tolnay Kati, Szűcs Mály, Vasváry Piri, Makláry, Pethes.

TUDÓS FILMREZESSÉK RÉPCELÉK

Szeptember 28. vasárnap

Leiki klinika

Főzereplők: Jávori, Turay Ida, Hid-véghy V., Vasváry P., Somlay, Pethes.

is beszélünk?

Kemenesalja nyelve

Cikkem keretében szólni óhaj-tak röviden Kemenesalja nyelvéről. Kemenesalja tájnyelve, mely a múltvek fölénnek kímé idegen-szerű, a nyelvészet körében szá-mos kutatóra adott alkalmat. A kemenesaljai tájnyelv sajátosai nem is annyira a kiejtés kü-lönbségeiben, mint inkább a külön-letekben kiejtett, vagy csak éppen itt használt szavakban ál-lanak. Ami a kemenesaljai táj-nyelvéről, nyelvtani jellemzé-sét illeti erre természetesen nem tarthatok feltekint. Így csak egy-néhány nyelvsajátóság fel-merülhet az érdeklődésünk. Amiket erről az alábbiakban közlök, azokat a Simonyi Zsigmond ál-tal szerkesztett „Nyelvszótár-füzetek” 33. számából idézem, a dr. Beke Ödön „Kemenesalja

Községi faiskolák

Mintha Tessedik Sámuel korát élénk. Áldott magyar földünk téblök, a búzátlábak széleiből tekintünk szét, bizony messze el-tár a kíváncsi szem. Egy-két bokor, néhol egy-egy szorgalmas gazda földje végeiben az értékes, növekvő akác- vagy nyársor akkádlyozza a messzebbi tájat. Vannak ugyan községek, amelyeket erdő vesz körül, de ezek mellett mindig van olyan, ahol a ruházat beszerzése után legnagyobb gond a tűzfa beszerzése.

Mit veszített az egyén, a község, a nemzet, ezekkel a szabad kilátást engedő mezőségekkel, arra csak most döbbenünk rá, amikor erre gondolunk, mint tudunk elegendő fát kitermelni.

Áldás a fa! És mégis hány gazda kénytelen nyári ebédjét a tűző napon vagy a szekér árnyékában elfogyasztani. Nincs a közelében egy árnyatűzfa, amely nemcsak neki, hanem állatainak is árnyas pihenést nyújtana a nehéz munka után. Olyan gazdát sem tudok elképzelni, aki a földjén végén lombozó akác- vagy nyársak mellett ne tudna 2-3 darab diótűzfa földjének egy-egy részén kártelet nélkül elhelyezni. Mit jelentenek ezek a diótűzfa megzardaság szempontjából, akkor, amikor időteremtünk sem felel a beföldi szükségletet. Elrakározása, eltárolása nem nehéz. Kivitelre is keresett cikk.

A helyes zöldmezőgazdálkodás egyik alapfeltevése kell hogy legyen az iránított fásiás is. Ebből elsősorban a tantályomat végzett arany- és ezüstlakásos gazdáknak kell példát mutatni. A megszüntetett községi gyümölcsfaiskolák helyét az akác-, a nyár-, a kőrisfaiskolák

kell elfoglalni. Létesítünk minden községben faiskolákat, megmunkáltatás közös erővel végezzük és őszel a kilátelős sülhángokat bírtok arányában oaszszát szét ingyen a község kizsárdái között, a kötelező és helyes elületes terhe mellett.

Akadályok, nehézségek mindenhol lesznek. Nálunk is voltak. Néhány évvel ezelőtt községünkben is megszűntette a hatóság, a gyümölcsfaiskolák elterjedésének megállítását végezték, a gyümölcsfaiskolát. En ekkor előterjesztést tettem a község vezetőihez akác- és nyársfaiskola létesítésére. Javaslomat nem fogadták el. A közbírtokosság ügyének vezetésével én voltam megbízva. Sorfeltegelőnek egy-egy legelőterület alkalmasabb részéből felszántottam a másik közbírtokossági vezetővel egy kis földet. Budapestre hozattunk akcámagot, a mezőrről megszedettük a nyársfaiskolákat, a talaj kellő előkészítése után elvetettük és eldugványoztuk. Minden munkát átjuttattam végzetünk. Ma már gyönyörű, kilátelős akác- és nyársfaiskolák ezrei várják a dolgos magyar kezét és azt, hogy szettergethessék tüde, árnyatadó lombjukat a község határában.

A gazdasági téli lakókak sok ezer arany- és ezüstlakásos gazdába oltották be a gazdasági szaktudás alapelveit. A mai idők fokozott tevékenységét kívánják a tanultak gyakorlati alkalmazására. Nem szabad a kopár, gazdasági művelésre alkalmatlan területeket a nélkül elütni. A magyar falu határában kalászos mosolygásra tegyék fel koronáját is; az akácok zöldelő koronáját. Kapcsány Sándor

Papi korona lszácfán

A kemesaljai róm. kat. esperesi kerület papsága Palkó János dr. kanonok, egyházmegyei esperes és Tanay Ferenc alispáni esperes-plébános elnökletével lszácfán tartotta ősz közgyűlést a kerület valamennyi plébánosa és káplánja részvételével.

A közgyűlést szentmise előzte meg, majd Palkó János dr. kanonok megnyitó beszéde után Tanay Ferenc esperes-plébános ismertette a Katolikus Diákotthon megnyitásával és fenntartásával kapcsolatos tennőket, majd útan Tamás Imre sítkel plébános az Akció Katolika jóvő évi programjáról, Szomor Felician céldömölki OSB tanár pedig a papi hivatal nevelését szolgáló Opus Vocationalis szervezetről tartott előadást. Végül Nemes Vazul dr. céldömölki plébános, Járás leventeleit, jelenlévők alapján a gyűlés foglalkozott a leventék erkölcsi oktatásáról a lelkesek vállalkozásait szerint véghezvessék.

A gyűlés után Herman Floris lszácfán plébános ebédelt a vendégül a jelenlévő papságot.

A Céldömölki Hírlap

A harcok magyar szellemet képviseli. Érted is harcol. Tánogasd munkáját. Kérd mindent.

Olvasd! Terjeszd!

Közellátási tudnivalók!

Az élelmiszerjegyek kiosztása.

A IV. negyedévi jegyek kiosztását a közellátási hivatal megkezdte. A jegyeket a községi kizsárdások az édekeltek lakására kézbesítik, a cukorjegyek után fizetendő költséget a kézbesítők a jegyek átadásakor szedik be. A jegyeket a családok, vagy felnőtt családtagok vehetik át. A jegyek átvetelét az érdekeltek a kiosztási jegyzék aláírásával elismerik.

Kívánatos, hogy aláírás előtt mindenki pontosan nézze meg és ellenőrizze, hogy milyen és hány jegyet vett át, mert az átvetelésnek az aláírással való elismerés után az átvetel tekintetében utólagos kifogás vagy észrevétel el nem fogadható. Azok, akik jegyeiket szeptember végéig meg nem kapják jegyeikért október 1-után a közellátási hivatalban jelentkezhetnek.

Burgonya és káposzta igénylés

Közbírré teszi a közellátási hivatal, hogy mindazon egyének, akiknek burgonyára és káposztára van szükségük folyó hó 27-én, hétfőn déli 12 óráig igényelhetik a közellátási hivatalban. Személyenként 100 kilogramm burgonyát lehet igényelni. Igénylésnél métermázsanként 10 pengő előleg fizetendő.

Orvosi bizonyítványra felémelt cukorjegy kiadása

Közbírré teszi a közellátási hivatal, hogy a IV. negyedévre a felémelt cukorjegyet október

4-től október hó 7-ig bezárólag adja ki a hivatal.

Vármegyei háziőrőrsökön a delets alapján ezentúl a fő cukorfelosztásra csak dr. K. István háziőrőrs és dr. Pál községi orvosi által. Orvosi bizonyítványt fogadhat el a közellátási hivatal.

Zsirgyújtó kijelölése

Közbírré teszi a közellátási hivatal, hogy Céldömölki község területén a köz és magánlanyok számára leválogt sertések és szolgálatiállatok zsír-, illetve szonlonanyagiság, valamint a beszállítási kötelezőség teljesítésére szánt zsírtartó (sertészsír-, szonlon-, baromlizsír és baromli-hús) átvetelére. Németh Ottó házi-örvös lett kijelölve.

Vas megyében

minden vonatkozásban eltek a hadviseltek és hozzátartozók

Dr. Tulok József, Vas vágye állapánja most elkészült érvényes jelentésében lésőlyöz: szigorú utasítás, hogy mindig és minden esetben elsősorban a hadviseltek és hozzátartozókat kell segétni. A Nép-és Csalládé Alapítványt kell felhívni jellegetésben azok a kes családok jussanak tásához, ahol a családok hó lált halt, megrokkant, harctérben teljesített vagy teljesít katonai szolgálatot. A vármegyét Kőzfőléti Szövetkezet ingyen tanítást ki iparostanoncnak a hadviselt sokgyermekes családok gyermekelt.

Élénk sportélet Jánosházán

Jól sikerült a Jánosházi Levente Egyesület serlegavató sportünnepélye

A Jánosházi Levente Egyesület vasnap rendezte meg a "Gárdonny Géza serleg felavatási ünnepélyt. A versenyen Jánosháza és környéke alétált, valamint labdarugó mérték össze erejüket, amelyet Jánosháza leventéi nyertek meg és ezzel az értékes serleg örözl lettek.

A délután fél 3 órakor megkezdett versenyen a következő eredmények alakultak ki:

100 m. síkfutás: 1. Simon Pál Jánosháza, 12 mp., 2. Horváth László Jánosháza, 3. Fodor Imre Borgáta.

400 m. síkfutás: 1. Fodor Imre Borgáta, 2. Németh László Jánosháza, 3. Németh Miklós Borgáta

200 méter: 1. Simon Pál Jánosháza, 2. Fodor Imre Borgáta, 3. Bódis Gyula Duka.

Súlylökés: 1. Simon Pál Jánosháza, 2. Tóth Aladár Duka, 3. Fodor Imre Borgáta.

Félsúlyos-vetés: 1. Simon Pál Jánosháza, 2. Kalász György Jánosháza, 3. Bolla Jánosháza.

Gránátvetés: 1. Simon Pál Jánosháza, 2. Németh Miklós Borgáta, 3. Horváth Lajos Duka.

4x100 m. váltófutás: 1. Jánosháza, 52 mp., (Horváth, Németh, Kovács és Simon), 2. Duka, (Boros, Borbély, Bódis, Szentver).

Verseny közben női kosárlabda bemutatón volt, a közönség nagyfokú érdeklődésétől és tetszésétől kísérve. A kosárlabda mérkő-

zést nagy igyekezettel a következők játszották: Szekeres Iréne, Poller Ilonka, Edl Emília, Kiss Eva, Vendró Ilonka, Márkus Manca, Császár Rózsika, Szabó Rózsika, Fazekas Mária és Máthé Évike.

Majd a korékpár-lásusági verseny, leányúv és zsákbattás szereplő emelték az egybegyűlt hangulatát.

Végeztül a Jánosháza LE-Környék LE-válogatott labdarugó mérkőzés játszották le Mike Lajos játékezetésével. A mérkőzés a Jánosháziak 3:2 (3:1) arányú győzelemmel végződött.

A versenyszámok lezárása után Gárdonny Géza sportbizottsági elnök büszkő szavak kísérelében átnyújtotta a nemes círt szánt adományát, amelyet Varga Lajos elnök vet át és köszönt meg az egyesület nevében, méltatva annak jelentőségét.

A sportbemutatót serlegavató estély követte Bartha József vasuti vendégfőnökből derű hangulat mellett.

Az egész ünnepély anyagi és erkölcsi sikerét nemes adományokkal a következők fokozták: Dr. Magyar József kőrallatorvos 1 db. gyümölcsfaiskolát, Rózsa József hentes és mézárós 1 db. kerámia váza, Farkas Ferenc rdb. díszes 1 db. éjjelizetékny lámpa, Bukor Ferenc Hungya üzletvezető 1 db. csiszolt üvegváza, Mik-

HÍREK

166 Ferenc cukrász 2 db. Jekár-roléplény, Szt Sándor 351 hikor, Gadi Lajos kereskedő 2 pár gyermekcipő gummital, Németh István fakerekedő 1 db. cukortartó, Benze Sándor üzletvezető 1 füveg kézműs, Szomi Géza hentes 20 db. Darling cigarettá, Kiss József 1 db. diaszt, Sámson Géza 1 tubus fogkrém, amelyért ezután is halás köszönetet mond az egyesület.

Vasárnap a Tapolcai VSE II. lez Jánosházán.
Vasárnap kerül sor Jánosházán a JLE—TVSE II. bajnoki mérkőzés lejátszására. A vonatkozó kérelemre való tekintettel a mérkőzés d. u. 2 órákor kezdődik. A JLE-nek az új évadban ez az első mérkőzése, amely otthonában játszik le, amiért is bizakodással néznek a találkozásra.

Gyorsleventenap lesz vasárnap Ceöldömökön

A Honvédelmi Miniszter Úr a keresztény Európa védelmében elecsent hős gyorscsapatból honvédek kegyelme emlékére f. hó 26-án gyorsleventenap tartását rendelte el. Ez alkalomból a ceöldömöki járási levante parancsmóksá Ceöldömökön szintén kegyeleti ünnepeket rendez, melynek műsora a következő:
— A délelőtti isztentiszleten felekezetenként külön-külön megemlékezés az elesett gyorscsapatbeli hősökről.

- Délután fél 3 órai kezdettel ünnepege a Hősök emlékműve előtt az alanti műsorszámokkal:
1. Kerékpáros' disztronvonal.
 2. Hísekegy. 3. A nap jelentőségének méltatása. 4. Szavaltat: Hősekőzhöz (Kereki Zoltán levante). 5. A hősi emlékmű megkoszorúzása. 6. Háziműbőrküli kerékparverseny. A verseny útvonala: Indulás az Országzászlótól a gr. Klebelsberg utcán át, a méntelep előtt elvonulva, a Széchenyi utcán végig vissza az Országzászlóhoz, majd a Dulovits utcán át a Koplik utcán végig az Arany János utcát érintve a Klebelsberg utcán végig vissza az Országzászlóhoz a célíg. 7. A kerékparverseny győztesei részére díjkiosztás. 8. Himnusz. 9. Elvonulás a hősi emlékmű előtt. Járásit levante parság.

— Rét- és legelőgazdasági, valamint pástörképző tanfolyamokat rendeznek. A földművelésügyi miniszter a legeltetési társulatok és a közbirtokosságok elnökét, mezőgazdák és egyéb gazdasági alkalmazottak, valamint kizagadók részére rét- és legelőgazdasági tanfolyamok tartását határozta el. A tanfolyamok rendezésével az Országos Zöldmező Szövetség, valamint a mezőgazdasági szakiskolákat és a téli gazdasági iskolákat bízza meg. A tanfolyamokat a téli hónapokban az ország különböző vidékein rendezik és egy-egy tanfolyam 3 napig tart. Az Országos Zöldmező Szövetség rendezésében ezenfolyamok is lesznek. A tanfolyamokra a vármegyei gazdasági felügyelőségeknek, illetve a Zöldmező Szövetségnek már most lehet jelentkezni.

Fizessen el! lapunkra!

— **Házasságok.** Ceöldömökön Magyar István Parádi Juliannával, Bárdossy Lajos Horváth Erzsébettel, Smedák Mihály Bokor Kornélival, Baracskai Károly Hujber Rozával, Nagy Károly Szabó Margittal, Füzli István Guzmics Annával; Sárvarói pedig Kálmán Imre Linka Margittal, Zozonics Imre Horváth Máriával és Torday Szigtrix főhadnagyi Bános Hannával kötött házasságot.

— **Halálozások.** Honner Sándor 28 éves, Horváth Anna 48 éves, Baranyai Kálmán 5 hónapos és Kosa Géza 67 éves korában hunyt el.

— **Alilapánl látogatás.** Dr Tulok József alispán dr Mayer Gyáry Károly főjegyző és Mátéy József tisztiorvos kíséretében kedd délelőti 9 órákor Ceöldömökre érkezett. Előszörban Hetheszy Jenő dr foszolgabírói kereste fel és szívesen embelesztelt az előtte tisztelő úszviseleikkel. Utána a községzházba ment majd felkereste az egészségvédő biztóséget és a zöldmezősi intézményt továbbá megtekintette a körkőrházat, az ott létesülő szülészeti osztályt és az új bányagazdászati ternet s a látogatás befejezése után a vendégek autóján visszatértek Szombathelyre.

— **Tanítóválasztás Jánosházán.** A Jánosházán rom két egykezőség képviselőtestülete Felde István nyugalmavonulásával megüresedett osztálytanító állásra Nagy Pál vásárosmiskai tanítót választotta.

— **Háromezeröttszáz pengő az országúti porában.** Baráth Miklós nemescsoki fiatalember Nemescsok és Iszákta között az országúti porában egy tömött pénztracát talált, amelyben 3500 pengő és igazolói iratok voltak. Baráth miután az iratokból megállapította hogy a pénztracsa tulajdonosa Galovics Gyula rábaköcskői kocsáros, letétbe helyezte a nemescsoki községbírónál, aki továbbította azt a ceöldömöki fősózbárhóhoz hivatalhoz. Galovics Gyula tehát az elvesztett pénzét a becsületese megtaláló révén visszajakarta. — Reméljük hogy Galovics Gyula a becsületese megtaláló illő jutalomban fogja részesíteni.

— **Vasúti Áhítelyezések.** A szombathelyi üzletvezetőcség Hálász Mária óráberátalányos kezelőnél Hajmáskereskő Ceöldömökre, Fazekas Károly napibéres irodaszedőzetet a ceöldömöki főtőzbárhó és a soproni főtőzbához. Palkó Magda napibéres irodaközelnőt pedig a szombathelyi főtőzbárhó a ceöldömöki főtőzbához helyezte át.

— **Szavkizsga letétel.** Szabó János ceöldömöki kocszivigáló tanonc folyó hó 21 én Szom: al helyen sikerrel letette a for mi közép és határfalómási szavkát.

— **Ki koreles gubacsot ültetni?** A hazai cserzőanyag, dükéslet biztosítása érdekében kormányrendelet jelent meg, amely a gubacsgyűjtési kötelezettséget az olyan ingatlan tulajdonosokra is kiterjesztette, akiknek ingatlanja gubacstermés az egy métermászattal, illetve azt meghaladja.

— **Hír a főtőzbáz köréből.** Gyórfi Lajos, Ujz Ferenc, Péter Dávid, Tarzai Imre, Kertész Sándor, Hujber István, Márton Dénes, Kovács József, Németh József, Horváth II. Lajos, Simor Imre, Horváth IV. Lajos, Szabó Miklós Lajos, Bagics Pál, Benkő István, Düh Kálmán, Verasztó József, Vizekelti Károly, Horváth Ernő és Horváth János főtőzbáz munkások folyó hó 15-én Szombathelyen sikerrel letették a kazárvizigát.

— **Sportír.** Vasárnap délután 1/4 órákor a ligeti pályán Jézusa első bajnoki mérkőzéseát a Levente Egyesületi újonnan megalakult labdarúgó ifjúsági csapata az Ölből Lve. Egyesület csapatával.

— **Baleset az országúton.** Huszár János 19 éves alsóigási gazdasági cseléd pénteken délután jól megrakodott szekeren hasábit szállított az egyik közeli uradalmi erdőből a Schlesinger féle bérzadásra részére. Huszár János a lovalmal már Bokod-puszta közelében járt, amikor egy kanyarban a szekér feldőlt s a hasábita tetéjén ülő gazdasági cselédet a ráhulló ta maga alá temette. A szerencsétlenül járt fiatalbemb kisebb-nagyobb zúdásokkal becsúdlították a ceöldömöki körházba.

— **Az idén is osztanak ki kedvezményes árú lümagot.** A földművelésügyi miniszter a rétek és legelők gyepeltéséit, illetve az elgazosodott legelők feljavítását az idén is hazai származású, tehát fagyálló és szárazságtűrő gyepvetőmagvaknak kedvezményes áron való kiosztása utján kívánja előmozdítani. A kiosztásban részesülni kívánó legeltetési társulatok, közbirtokosságok és közlegék igényüket az illetékes vármegyei gazdasági felügyelőségnek, az 500 kat. holdnál kisebb birtokon gazdálkodók pedig az illetékes Zöldmező Szövetségnek jelentsek be.

— **Üngvikos lett a bazaltbánya éjjeli őre.** A sárbgyéi bazaltbánya 70 éves éjjeli őre, Pollák József, gygyhatatlan betegsége miatt f. hó 10-én este a bányatelepi lakásának fűszármájában felakasztotta magát, s mire hozzátörték rátaláltak már halott volt. Miután a haláleset körülményeit tisztázták, a rendőrhatalóság a temetési engedélyt kiadta.

— **Ápallatvizsgálat a ceöldömöki járásban.** Az 1913. évi 622. ápallatvizsgálat az alábbi időpontokban lesz megtartva: október 5-én 9.30 ó. Egyházashelye, 10 ó. Borgata, 10.30 ó. Kisomlyó, 11 ó. Duka, 11.30 ó. Jánosház, 12 ó. Keled; október 8-án 9 ó. Sömjén, 9.30 ó. Minályi, 10 ó. Tokoros, 10.30 ó. Nagymenyi, 11 ó. Mesteri, 11.30 ó. Kemenceskőfalva, 12 ó. Köcsk; október 11-én 9 ó. Orlaszonyfalu, 9.30 ó. Cséngye, 10 ó. Kenyeri, 10.30 ó. Rábakessző, 11 ó. Pápe, 11.30 ó. Kemenceszentpéter zaskesző; október 13-án 9 ó. Alsóság, 9.30 ó. Iszákta, 10 ó. Nemescsok, 10.30 ó. Bóba, 11 ó. Kemencespálfa, 11.30 ó. Karakó, 12 ó. Nemecskesztruz; október 14-én Ceöldömök; október 15-én 9 ó. Mersvát, 9.30 ó. Kemenceszentmárton, 10 ó. Vönök, 10.30 ó. Kemencesmagasi, 11 ó. Szerény, 11.30 ó. Kemenceshőgyész.

Magyar élet Lipcsében

Még 1939-ben alakult meg Lipcsében a Lipcsei Magyar Társaság, amelynek ügyintézője a mindenkori magyar lektor. Dr Balázs János a lipcsei egyetem lektora nagy lelkességgel állt hozzá a magyar kolónia megszervezéséhez. A tagok száma jelenleg 165, legnagyobb részük munkás. Vasárnaponként délelőtti a Magyar Intézetben rendezetes könyvtárártak tartanak tanulmányokat. Sokat és szívesen olvasnak. A téli hónapokban német nyelv-tanfolyamokat rendeztek részükre. E találkozások alkalmával hazai újságokat kaptak a csehsztárestre megbeszélik az otthoni menyéneke. A havonta szokásos összejöveteleken átlag 60-án, 70-én jelennek meg. Ilyenkor megbeszélik a magyarországi helyzetet, verseteket, magyar novellákat olvasnak fel. A szokottnál ünnepeyesebb keretek között rendezett márciusi ünnepegyre majdnem teljes számban, jóval szazon felül jöttek el a lipcsei magyarok.

A magyarok a német külföldi akadémiámsok klubjával együtt, dr Hoehstelter Vilmos lipcsei magyar konzul védnöksége alatt idén is megrendezte az évente szokásos magyar estet. Ezen dr Balázs János a magyar nép új arca címmel előadást tartott, majd Fink Agnes lipcsei filmművésznő magyar költők műveinek német fordításából adott elő, *Dániel*, Ernő zongoraművésznök *Bartók*, Kodály és Liszt műveiből zongorázott. Az estnek jelentős társadalmi sikere volt.

— **Tűz a Sándor-majorban.** Az alsóigási bérzadásghoz tartozó Sándor majorban hétfőn délután fél három óra táján tűz ütött ki és légeget mintegy 20.000 pengő értékű tavaszi szalma. A tűz továbbterjedését a helyszínen termelt mesteri tüzelőanyag megakadályozta s így sikerült a major melletti taksarmánykészletet megmenteni. Az eddigi nyomozás adatai szerint a tüzet gyújtogatás okozta. — A kár biztosítás révén megtérül.

A Ceöldömöki Hírlap

a magyar faj összetartásának előmozdítója. Eredményes munkáját a tények bizonyítják! Olvass és terjeszd!

— **Erdel munkák a szarvasbögés idején** sem szüneteltek hetek. Kormányrendelet jelent meg, amely az 1943. évre hatálybalanít minden olyan szerződés kikötését, amely szerint szarvasbögés ideje alatt a fa kitermelését és fuvarozását, valamint a fenőgyanta és gubacs gyűjtését szüneteltetni kell. A vadászati jog gyakorlója ematt kártérítést nem követhet. — Az intézkedés kibocátását az ország felállításának, továbbá a fenőgyantának és cserzőanyagokszűkeget zavartalan biztosításának mindenek fölött álló érdeke tette szükségessé.

A Tatal Szarvasbögés Kemencespálfa H. N. T. Földes István
Táskó Károly
Lapárta: csetőrhöz délelőti 12 órákor.
Tartal-ünnemre igazgatva, Ceöldömökön.